

CIJENA: ... za ...

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj ...

izlazi ...

U čet. ... 31. siječnja 1918.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ

Beč, 30. (D. u.) Službeno se javlja: Teške borbe na visoravni Asiago traju dalje.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMAČKI RATNI IZVJEŠTAJ

Berlin, 30. siječnja. (D. u.) Iz velikog ...

Zapadno bojište.

Na raznim dijelovima fronte topnički bojevi i bojevi sa minama. Djelatnost je pjesadije

Austrijska zastupnička kuća.

Beč, 30. (D. u.) Zastupnička je kuća nakon kratke rasprave prihvatila zakon o ratnom porezu u drugom i trećem čitanju.

Mirovni pregovori.

Beč, 30. (D. u.) Dopisni ured javlja iz Bresta Litovskog sa 29. siječnja: Tečajem juče-rasnijeg su popodneva i večera stigli ovdje: ministar izvanjskih poslova grof Czernin sa pratnjom, državni tajnik izvanjskih poslova dr. v. Kihlmann sa nekoliko činovnika izvanjskoga ureda, veliki vezir Talaat-paša sa pratnjom i bugarski pukovnik Gander. Danas je prije podne stigao Trocki, koji je zamolio, neka se za danas odredjena sjednica političkog povjerenstva odgoditi na sutra, pošto mora prije svega vijećati sa ruskim izaslanicima.

Radnička stavka u Njemačkoj.

Berlin, 29. (D. u.) "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" upućuje na to, da radnici, koji stavkaju, mirovna pregovaranja otežavaju, umjesto da ih olakočuju, jer podupiru neprijatelje u njihovim zahtjevima protiv njemačkih mirovnih pregovarateljima.

Iz Rusije.

Petrograd, 28. (D. u.) Reuter javlja: Rumunjsko je poslanništvo primilo u dva sata popodne nalog, da Rusiju u roku od dva dana ostavi. Odlazak je uslijedio oko ponoći u Stockholm.

Petrograd, 28. (D. u.) Petrogradska brzojavna agentura javlja: Prije konačnog preloma između Petrograda i Kijeva zaputilo se je izaslanstvo od trinaest ukrajinskih pukovnika, koje su sačinjavale posadu Kijeva, u Petrograd, da vide, bi li možda još moglo doći do izmirenja. Povjerenstvo je imalo dogovor s pučkim povjerenikom, kojega je imenovao bio Lenin, i ostavilo opet Petrograd, pošto nije imalo zgode, da govori s Trockijem. Prije odlaska je izaslanstvo primilo od Krilenka spise, iz kojih se razabire, da su njegovi vojnički pothvati protiv radi bili poduzeti u ime najviše autoritete, koju zahtijevaju sovjeti nad čitavim područjem ruske republike.

Petrograd, 29. (D. u.) Reuter javlja: Šest stotina je momaka petrogradske crvene garde otputovalo u Yborg, da budu u pomoć finskim crvenim gardistima. U Kišenjevu bje uapšen rumunjski konzul i četrnaest rumunjskih časnika. Maksimalistički pučki povjerenik za narodne stvari daje na znanje, da pučki opunomoćenci ne će dalje sa radom raspravljati. Jedini mogući put jest borba bez milosrdja sa radom, dok ne budu ukrajinski sovjeti pobijedili. Ukrajinski

ostala op... zvidničke okršaje. Naši su ljetaci ...

ostala op... zvidničke okršaje. Naši su ljetaci ...

ostala op... zvidničke okršaje. Naši su ljetaci ...

ostala op... zvidničke okršaje. Naši su ljetaci ...

ostala op... zvidničke okršaje. Naši su ljetaci ...

ostala op... zvidničke okršaje. Naši su ljetaci ...

IZ FINKE.

Petrograd, 28. (D. u.) Petrogradska brzojavna agentura javlja: Socijalistički je odbor priopćio u nedjelju večer revolucionarni proglas, u kojemu ...

Helsingfors, 28. (D. u.) Stavka traje u dalje. Crveni su gardisti opstrijehavali sa mitra-žezima nekoliko kuća na središtu grada. Noć je bila mirna. Rusko se je vojništvo držalo pasivno. Senatori su još uvijek zatvorjeni. Crveni su gardiste sastavili novu vladu pod predsjedanjem Kulerova.

Stockholm, 29. (D. u.) Stockholmski listovi javljaju, da je u Stockholm stiglo jučer iz Alandskog otočja izaslanstvo od pet članova, kojemu je zadaća, da izrazi želju zemlje za sjedinjenjem sa Švedskom. Izaslanstvo nosi sa sobom adresu, potpisanu od mase naroda, u kojoj je iskaknuta ista želja.

Amsterdam, 29. (D. u.) List "Times" saznaje, da su švedske čete prispile u Torneu i da su se finski crveni gardiste upustili u borbu sa švedskom predstražom. Vijest je još nepotvrđena.

Petrograd, 29. (D. u.) Petrogradska brzojavna agentura. Iz Helsingforsa javljaju o krvavim sukobima. Potankosti još nema. Revolucionarni odbor u Tammerforsu navijesta sveopću stavku. Pučka je skupština ruskih organizacija radničkih saveza prihvatila rezoluciju, u kojoj finska republika pozdravlja socijalističku vladu.

Turski ratni izvještaj od 29. siječnja. Veliki glavni stan javlja: U Dardanelama je bila uslijed topovske vatre dardanelskih baterija potopljena engleska podmornica "14" kod Kale. Sedam je momaka spašeno. Drugoj je jednoj engleskoj podmornici bilo kod Nagare odstrijeljeno zurilo (periskop). Kasnije je bila vidjena velika mlaka ulja. Kod Nagare je bilo englesko jedno vođeno lijetalo prisiljeno, da se spusti, a posatka je njegova bila zarobljena. Na ostalim je frontama položaj nepomijenjen.

Deset minuta pred katastrofom. Prigodom rasprave o predlogu, neka se činovnicima dozvoli pravo sudjelovanja u političkom životu, rekao je u njemačkom rajstagu neovisni socijalist zastupnik Hoffmann protiv svenjemačkoj domovinskoj strani: "Mane Tekel nek nam bude kao opomena. Gospodo, vi plešete na vulkanu. Tako mi kaosto i Austrijanci stojimo deset minuta pred katastrofom. Narod je sit toga, da se huška i dalje na rat (ogromna vika u zbornici). Ako ne budete, gospodo, uvažili naš savjet, uzмите svu odgovornost sami na sebe. Opominjemo vas u zadnjem trenutku". (Slovenec.)

Zračna navala na Englesku. Iz Londona se sa danom 28. siječnja službeno javlja: Neprijateljska su zračna lijetala preletjela nešto prije 8

sati na večer obalu Kenta i Essex na putu u London. Nekoliko je lijetala bacilo između 10 i 11 sati na večer bombe na London. Prema posljednjim bje vijestima sastrijeljeno nad Essexom neprijateljsko lijetalo. Druga jedna kasnija vijest veli, da je druga navala na London uslijedila u pomoći i da su u 2 i pol sata u noći bile izbacivane bombe.

Nestašica mesa u Engleskoj. Brzojavka od 28. o. mj. iz Londona javlja: Lord Rhonnda najavlja obzirom na sveudiljnu nestašicu mesa, koja se je pojavila bila osobito od korica prošle nedjelje ovamo, da će se bezodvlačno poduzeti mjere u svrhu prisilnog uvođenja prodaje mesa na obroke, te primjećuje, da ratni ured pregovara sa velikim londonskim klaonicama, kako bi se moglo staviti u promet meso u ratu nastradalih konja.

Ratno vijeće antante u Marsilji. Kako iz Londona sa danom 28. o. mj. službeno javljaju, otputovali su dne 27. o. mj. Lord Millner, i lord William Robertson sa brojnom pratnjom u Francusku, te će veći dio sedmice provesti u Marsilji, gdje se obdržavaju važna vijećanja ratnoga vijeća.

Proračunski odbor austrijske zastupničke kuće prihvatilo je jučer podnešene naknadne predloge glede državnog proračuna, kao i proračunsku stavku "ministarstvo za socijalnu brigu".

Potvorene vojničke kolajne za zasluge i hrabrost. Iz Beča se službeno javlja: U nekim trgovinama vojničkih odora pronađeno su vojničke kolajne za zasluge i hrabrost sa slikom Nj. Veličanstva cara Karla i vojničke kolajne za zasluge sa slikom pokojnog Nj. Veličanstva Franje Josipa, koje su se pokazale kao nezakonite patrijarne kolajne, kovanih u glavnoj državnoj kovaonici novca. Najozbiljnije se opominje, da se takove kolajne niti kupuju niti prodaju, jer se time krši pravo erara, na koje on jedini ima isključivo pravo, te će se protiv ovakovim povredama postupiti vojno-sudbenim, odnosno građansko-kaznenim putem.

iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. Slovenci rade, Slovenci se organiziraju, Slovenci jačaju svoje redove; Slovenci se pripravljaaju. I ma kakav nadošao trenutak, Slovence će naći na okupu, pripravne, da se upuste u svaki boj, sa bilo kojim protivnikom. U ovo nekoliko mjeseci, što se slobodnije diše, Slovenija se preporodila. Stranke i pojedinci, koji su si prije rata propovijedali boj na život i smrt, nalaze se danas u istom bojnom redu. Svi su postali fanatici mlade nacije, koja se radja. Ono nekoliko narodnih izdajica, koji plešu, kako im se odozgo svira, ne smije se ni javno pokazati, da im narod ne očituje svoju odvratnost i ogorčenje radi njihovih čina. Općine, društva, pojedinci, žene i djevojke, koje zastupaju svoje muževe, braću, očeve ili zaručnike agituju naokolo, sakupljaju potpise, rade marljivo, odlučno i sredjeno, sigurni si već svojega uspjeha. U veljači priredit će Slovenci po slovenskoj Štajerskoj cio niz sastanaka. U Mariboru se nastavljaju napadaji njemačke dječurlije a i odraslih na svakog Slovenca, kojega zateču na ulici. Osjećaj, da se bje odlučan boj o biti ili ne biti, podaje vascijelom slovenskom dijelu našega naroda odvažnosti a opet strah, da je njemačkoj nadvlađi već o izvonič, tjera tamošnje njemačke janjčare u zdvojnost, te upotrebljavaju sva sredstva, da se opru nabujaloj slovenskoj rijeci, koja će ih brzo opet privesti k svijesti i povratiti narodu iz kojega su potekli.

Iz Zagreba prima "Slovenski narod" političko pismo, u kojem se izražuje nezadovoljstvo s političkom srpsko-hrvatske koalicije. Ova naime svojom pasivnošću daje našim narodnim protivnicima dokaz naše ropske čudi, a s druge strane pak dobiva izvanjski svijet mnijenje, da je najveća stranka u Hrvatskoj, a po njoj i cijela Hrvatska zadovoljna sa sistemom, koji vlada. Cesi i Poljaci proglasili su svoje pitanje za međunarodno, a mi? To jest Hrvatska? Hrvatska se vlada, koja bi imala biti jednakopravna s Ugarskom, povukla i ustupila mjesto gosparu Wekerle-u, da ovaj u njezino ime govori. Hrvatski delegati u ugarsko-hrvatskoj delegaciji mudro žute. Vele, da se koalicija boji, da bi iz nje mogli doći na vladu frankovci. Pa ni to ne bi bilo najveće zlo. Narod bi onda upoznao, št

mu obećaje frankovačko hrvatstvo. Jer frankovaca će uvijek biti, dok bude i sistema, koji će ih podupirati.

Dr. Korošec saveznik kralja Petra I Ljubljanski „Slovenec“ obraća se proti „Reichsposti“, koja je izmislila u svojem zaslijepljenju taj nov nadimak predsjedniku Jugoslavenkoga kluba, i to za to, jer je ovaj zahtijevao, neka se pritisne također na Bugarsku i Njemačku, e bi se i ove izjavile, da ne žele aneksija. Glede Bugarske ne dolazi u obzir samo Srbija, nego također i Rumunjska i Grčka, od kojih hoće Bugari da otrgne lijepe dijelove. A mir bez aneksija neka onda vrijedi samo za Austriju i Rusiju. Medjutim Nijemci smjeraju i na drugo. Sud o mnogim narodima promijenio se u mišljenju njemačkog naroda, samo o Srbima nije. Dapače obratno. Pred dvije godine, kad su Nijemci koracali u Srbiju, čitali smo baš u listu „Reichspost“ dopis njemačkog vojnika, koji se tuži, da se mora boriti proti narodu, koji mu je simpatičan. U većini je glava nasuprot ostavilo dugogodišnje osramoćivanje srpskoga naroda trajan korijen. Ali neka je o krivici Srbije netko bilo kako osvjedočen — može li se taj izrugivati narodu, koji je u tom ratu prollo rijeke krvi i pretrpio grozote, koje ne mogu biti ni u kakvom razmjeru s tobožnjim ili opravdanim optužbama.

Bugarska i dosadnji srpski krajevi. Bugarska je stupila u rat za aneksije i Bugarska se tih aneksija ne će nikad dobrovoljno odreći. Medju ostalim zahtijeva dolinu Morave, najplodniji srpski kraj. Dne 28. o. mj. primljena je u Sofiji, po predsjedniku ministarskog vijeća Radoslavovu i ministru rata Najdenovu, deputacija pirotskog kotara. Deputacija je izrazila odanost pučanstva pirotskog okružja, te je izrazila tvrdnu odluku, da ostane sa Bugarskom u nerazriješljivoj jedinstvenosti. Radoslavov reče u svom odgovoru, da su Piro, Niš, kao i ostali gradovi Morave bugarski gradovi, a Bugarska da se ne može od njih rastati. General Najdenov primjeti, da je mir nemoguć, ako Bugarska ne ujedini u svome krilu razasute dijelove svoga naroda.

Za opavsko sokolstvo. U korist zaklade za podignuće sokolske vježbaonice u Opavi bilo je u 10 dana raspacano 5000 izdanih letaka o pjesniku Petru Bezruč. Drugo je izdanje već izašlo te se već silnom brzinom raspacuje. Osoba je Petra Bezruča, tog bezimenog pjesnika, obožavana medju šleskim Česima, te samo ime Bezruč djeluje magnetičkom silom.

Njemački socijalni demokrati proti ostvarenju češke države. Češka će se rezolucija objelodaniti. Time je sam vitez Seidler dokazao svoju nesposobnost i političku nedosljednost. Vidjet ćemo, koliko je „izdajstva“ u tom svetoistoričkom dokumentu. Ali ma kako krstili Nijemci češku rezoluciju, ona će uvijek ostati kao svečan izražaj narodne volje u ovim uzburkanim danima. Njemački je socijalno-demokratski zastupnik Seitz izjavio u parlamentu, da će Nijemci, ubrojivši i njemački proletarijat, uvijek raditi proti ostvarenju češko-slovačke države. Time je očito izraženo mišljenje njemačkih socijalista, koji su ipak u prvom redu Nijemci te će kao takovi podupirati svaku vladu, koja se bude prama Slavenima neprijateljski držala. (Preporučamo njihovim bosanskim drugovima oko „Glasa Slobode“, da se također u tom ugledaju u svoje njemačke drugove.) Medjutim niti svakojake izjave svih tih talmi-socijalista ne će smesti češkog naroda. Demokratska bujica, koja ide svijetom lomeći i rušeći stare predrasude opametiti će i Nijemce, te će upoznati, da kao što nije na svijetu naroda, koji bi bili stvoreni da robuju, tako nije ni naroda, koji bi bili za to, da gospoduju nad drugima. I čim to kasnije upoznaju, to će biti gore po njih; dok će se i češka i jugoslavenska država ostvariti unatoč svom njihovom bjesnilu i preko njihove volje.

Spor medju lavovskim općinskim zastupstvom i austrijskom vladom. Budući da je vlada načelno proti raspisu izbora za vrijeme rata, osobito u miješanim pokrajinama, ne će vlada da raspise novih izbora za lavovsko općinsko vijeće kako to zahtijevaju Poljaci. Vlada namjerava povišati broj prisjednika vladinog komesara, te hoće da prizna Ukrajincima, koji dosad — po starom izbornom redu nijesu bili zastupani u lavovskom općinskom vijeću, percentualno zastupstvo u prisjedniškom vijeću. Proti tome, čini se, da su se postavili poljski prisjednici te se groze, da će u tom slučaju odložiti mandate. („Slov. Narod“.)

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

Pitanje mira.

Imade već mnogo mjeseci, da se mir očekuje od dana na dan, da nas tješe ružičastim vidicima u budućnost, ali iz ove budućnosti ne će nikako da se rodi tih žudjena sadašnjost, a tomu ne će pripomoći nikakva vika, nikakva demonstracija i manifestacija. Napose su se ove demonstracije zbile ne možda radi toga, da nam jedan ili drugi grof svečano obeća mir, već jedino radi toga, da nam sklope mir, a do mira ne će doći, budu li državni samo govornici, nego jedino, budu li radnici. Inače će doći do mira, koji ali ne će nikako sličiti diplomatskim ugovorima, bez hartije i mastila, bit će to mir naroda s narodom, a ne više mir države s državom, nastupit će nenadano, bez pripreme i bez diplomata; militaristički će stroj zatajiti, ustavit će se automatički, a rat sa svim strahotama zaplaviti će neodoljivom silom zaledje, prebacit, prekopat će ljudstva, narode i staleže, bit će rat sviju proti svima, bez vodstva, bez cilja, uzaludan trošak čovječjih sila bez sistema i metoda. Izgleda, kao da prijeti Europi kaos, kakvoga nije doživjela iza seobe naroda, u svojim posljedicama kud i kamo sudbonosniji i strašniji negoli francuska revolucija, pošto je još dandanas veliko pitanje, da li će iz podivljalih naroda niknuti opet Napoleon, koji će sve te raspaljene strasti i rasputane energije svesti u jednu kolotečinu, pa ma bilo u koju mu drago. Europi prijeti glad i oskudica, a glad ne poznaje zakona. Položaj se danas može spasiti jedino čim skorašnjim sveopćim mirom. Danas znademo svi, da nas pregovaranja sa Rusijom ne mogu osloboditi od prijetee sablasti od glada. Ova sablast medjutim ne prijeti samo nama, već prijeti čitavoj Europi, koja si je u ludom ratovanju razorila mostove, po kojima njoj može nadoći spas. Ovi su mostovi ladje, željeznice, koje omogućuju dovoz hrane. Ali kako izgledaju željeznice iza tri i pol godine ratovanja? Danas ne mogu i ne bi mogle udovoljavati niti normalnim potrebama, a kamo li prvim, nužnim potrebama iza sklopljenja mira, o kojem se nije još počelo niti pregovarati? Ako to vrijedi djelomično za naše države, vrijedi to mnogo više za Rusiju, u kojoj vladaju danas nesredjene prilike, koje isključuju svaki redoviti dovoz i za samu rusku vojsku, koju će iza sklopljenog mira morati željeznice otpremati i kroz mjesec i mjesec još uzdržavati hranom i ostalom opskrbom. Ali Rusiji prijete u najbližoj budućnosti još veliki prevrati i nenadane promjene; ta zemlja kipi i vrije; silna se država preporadja iz temelja; različiti teoretičari idealiste prave s njom gospodarske pokušaje, za koje se ne može slutiti, da li će i kako će uspjeti. Nama može pomoći samo ustaljen, gotov gospodarski sustav. Ruska je revolucija medjutim prevrnuća čitavo gospodarstvo, koje se danas nalazi u stanju posvemašnje anarkije. A anarkija u gospodarstvu istovjetna je s uništenjem gospodarstva. Danas gladuje Petrograd, gladuje gotovo čitava sjeverna Rusija, a boljševički pokret ruši već i gospodarske temelje i Ukrajine, te žitnice čitave Rusije. Poraz socijalnih revolucionaraca u Rusiji i pad Kerenskoga nijesu imali baš povoljnih posljedica za središnje vlasti. Možda će ove kupiti od boljševika jeftiniji mir negoli od Kerenskoga i socijalnih revolucionaraca, ali mir sa boljševicima ne će im zajamčiti gospodarskih polakšica, koje su im potrebne. Ali da revolucija i nije poremetila ruskog gospodarskog i prometnog ustroja i da je pobijedila umjerena stranka, nije Rusija mogla da preuzme gospodarskih obveza, a mir bi najmanje za godinu dana bio ostao bez daljnjeg utjecaja na naš gospodarski položaj. Jedini spoj, koji nam još stoji netaknut, Dunav, iskazao se je već u nedavnoj prošlosti nedostatnim. Koliko je samo vremena proteklo, dok smo doživjeli dolazak prvog rumunjskog žita! A sada bi bilo od prijete nužde, da se podeseterostruči taj dovoz, koji se nipošto ne može obaviti na jednoj jedinog rijeci. Jedino bi plovidba kroz Dardanele mogla tome donekle doskočiti, ali ona iziskuje kao preduvjet sveopći mir i sredjenost prilika u južnoj Rusiji. A zadnje nam vijesti javljaju baš protivno.

I Rusija nam dakle može pomoći samo u slučaju sveopćeg mira. Sveopći je prema tomu mir glavni uslov, da spasimo naše gospodarstvo, da spasimo naš narod, da spasimo Europu. Sve je dakle ovisno od prekomorskog dovoza, a prekomorski je dovoz ovisan o tonaži. Ali rat i ratne su operacije dovele dotle, da se ozbiljno računa, kako bi za tri godine bila posve uništena tonaža, koja stoji na raspolaganje sporazumu, a to je devet desetina sveukupnog sadržaja brodova u tonama. Podmornički rat uspjeva. Redoviti i točni izvještaji njemačkog admiralskog stožera javljaju nam danomice porazne brojeve. Engleska, Francuska i Italija, a pokraj njih i sve neutralne zemlje, odolijevaju teškom mukom izgladnjenju. Svaki dan možemo čitati, kako je ova tonaža — devet desetina/svjetske tonaže — nedostatna za prevoz hrane i živeža u imenovane

zemlje, kako i u Italiji, i u Francuskoj i u Engleskoj stežu hranu i racijoniraju opskrbu, kako se neutralne zemlje tuže na nestašicu i s njom skopčanu skupocu, a od ove je tonaže ovisan spas Europe, čitave Europe, ubrojivši u nju i naše države. Ne smije se najme zaboraviti, da će odmah iza sklopljenja mira biti potrebno posve opskrbiti dovozom zaračene države, a ne tek nadopuniti domaće zalihe pojedinih država, kako je to bilo u mirno doba. Goleme su vojske prozrokovale u svim zaračenim državama nestašicu radnih sila. U nijednoj zaračenoj državi nijesu polja tako racijonalno obradjena, kako su bila prije četiri godine, a svaka godina rata umanjuje utraž obradjene zemlje. Prema tomu je dozvoljen zaključak: Kako je u vojničkom pogledu bio rat podmornica od znatnog zamašaja za razvitak ratnih operacija središnjih vlasti, tako je ovaj korak bio upravo koban obzirom na posljedice, koje će imati za prvo gospodarstvo iza rata. Svaka tona na brodovnom prostoru, koja propada u dno oceana, produžuje trajanje naših gospodarskih neprilika iza rata, na štetu je cjelokupnom europskom gospodarstvu. Istina je doduše, da će naši neprijatelji, Francuska, Italija i Engleska oskudijevati, ali kakove li utjehe, kad će glad pritisnuti na nas jače negoli na njih, jer nema sumnje, da ćemo moći dobiti hrane jedino iz zemalja sporazuma, ali da će taj sporazum, koji trpi uslijed rata također na nestašici svega, u prvom redu izabaviti svoje zemlje iz gospodarskih neprilika, a onda tek nas, središnje vlasti. Čim više ladja tone, tim će teže biti vladama sporazuma, da nas izbave iz prvih i najgroznijih neprilika, tim strašnija će biti oluja, koja će zavladata Europom. Brojevi podmorničkih pobjeda — ma bili u vojničkom pogledu od najveće koristi, ma bili oni vanredni uspjesi i dokazi junaštva i odvažnosti jednog naroda — nagovijestaju Europi jedino propast i glad. A što će donijeti glad, toga Europa kao da još i ne sluti, ne doživjet će to doskora, ne dodje li do onoga, što se danas još dade postići, ali što će doskora biti uzaludno sredstvo i luda pomoć: Sveopći mir.

Lična stvar.

Pula, 30. siječnja 1917.

Blagorodnom gosp. Liobaldu grofu Colloredo-Mels, kotarskom poglavaru u Poreču.

Vaše će nam blagorodje izviniti, odvažimo li se da na Vas upravimo nekoliko skromnih pitanja.

Da li je Vašem blagorodju poznato, da općina Oprtalj, koja se nalazi u porečkom kotaru ima veliku većinu žitelja hrvatsko-slovenske narodnosti, a samo neznatnu manjinu onih, koji se još nazivlju Talijanima.

Da li je Vašem blagorodju poznato, da je u toj općini bio pastirskim listom od 30. studenoga 1917 uspostavljen hrvatski jezik, nakon 28 godina, što je bio ukinut, u nekim crkvenim obredima.

Da li je Vašem blagorodju poznato, da je ono nekoliko Talijana priredilo dne 9. prosinca 1917. u crkvi demonstracije, i dok se je služba božja obdržavala, ti su ljudi vikali, bućili i kleli.

Da li je poznato Vašem blagorodju, da je nahuckana dječurlija dne 22. prosinca 1917, navaliła na kuću oprtaljskog župnika i kapelana kamenjem i pri tom vikala: „Abbasso i Croati, Abbasso gli schiavi, abbasso la chiesa“.

Da li je Vašem blagorodju poznato, da su iste večeri ukrali ključeve sa crkvenih vratiju, te se je moralo razbiti prozore i vrata, da se crkva otvori.

Da li je Vašem blagorodju poznato, da sve te provokacije vodi neka osoba, dignuta od vojničke službe, jer da je potrebna aprovizaciji i općini.

Da li je Vašem blagorodju poznato, da ta osoba nije vješta hrvatskom jeziku, i da ne zna ni jedne hrvatsko-slovenske riječi i ako je dignuta za službu u općini koja je pretežno slavenska.

Da li je Vašem blagorodju poznato, da je to ponašanje javno i drzovito izazivanje našega naroda, što može da u ovo burno vrijeme urodi samo kobnim posljedicama po narod, državu i pokrajinu.

Da li je Vaše blagorodje sklonu, da stane na put tom izazivanju većine pučanstva sa strane neznatne manjine, i ispita svaki pojedini slučaj, te pozove krivce na odgovornost.

Time su naša pitanja za danas iscrpljena. Svijesni si dužnosti, koja nas veže prama općoj stvari i državi, nijesmo pripočeli sve pojedinosti, jer bismo time jedino duhove uzrujali, a Vaše će blagorodje, kao iskusni kotarski poglavar uvidjeti opravdanost naše opreznosti i uvažiti pravedne zahtjeve većine oprtaljskog pučanstva. Budući pak da su gorespomenuti huškači samovjerne slugе svoga gospodara, smatrat ćemo za sve eventualne posljedice, koje iz tog izazivanja naših narodnih protivnika mogu proizići, odgovornim Vaše blagorodje, kao predstojnika porečkog okružja, dakle i oprtaljske općine.

Uredništvo „Hrvatskog Lista“.

Domće vijesti.

Općinski ured za posredovanje radnje u Puli saopćuje: Udovoljavajući propisima naredbe ministarstva unutarnjih poslova od dne 24. prosinca 1917. D. Z. L. br. 509, općinski ured za posredovanje radnje prosljeđio je c. kr. Namješništvu za Primorje u Trstiu izvještaj sa potrebitim podacima, što ih zahtijeva spomenuta naredba i to u svrhu postignuća karaktera javnosti, u svrhu postignuća državne potpore i postignuća naslova „Javni ured za prijavljivanje radnje“.

iz gradske aprovizacije. Sjutrašnjim danom u petak počinje se prodajom petroleja u Via Giulia. Uz predočenje i istodobno oduzeće živčnih iskaznica za mjesec siječanj moći će se dobiti po pol litra petroleja na iskaznicu uz cijenu od 56 filira po litri. Prodavat će se dnevno od 8—12 sati i od 2—6 sati popodne ovim redom: petak iskaznice od br. 1—1500, subota 1501—3000, ponedjeljak 3001—4501, utorak 4501—6000, srijeda 6001—7500, četvrtak 7501—9000, petak od broja 9001 dalje. — Mjeseca siječnja bilo mnogo slučajeva, da su dolazile aprovizacijom povjerenstvu osobe i prijavljivače, da su izgubile svoje živčne iskaznice. Na temelju su tih prijava tražile uručenje robe bez živčnih iskaznica. Druge su se opet dolazile prituživati, da osoblje koje prodaje, otkida nepravde odreske (kupone), ili cijene umjesto polovičnih. No kod mnogih se je ovakvih slučajeva točnijim ispitivanjem ustanovilo, da su neke osobe htjele na temelju nelicitnih navoda izmamiti dvostruku količinu robe. Da se tomu stane na put i da se izbjegne svim pokušajima, koji idu za tim da si na štetu općenitosti pojedinci nabavljaju robu, koja im ne pripada, upozoruje se općinstvo, da se na osobu, koje su navodno izgubile svoje živčne iskaznice, ne će više uzimati nikakav obzir, a da se ne će primati više niti pritužbe glede otkidanja nepravilnih odrezaka. Stoga se općinstvo u vlastitom interesu poziva, da više pazi na živčne iskaznice i da se odmah na licu mjesta uvjeri, da li su odresci dobro otkinuti. — Od sutra 1. veljače (petak), uvesti će se u svim prodavaonicama opet prijašnja razdioba sati, i to prijepodne od 8—12, a poslije podne od 2—6 sati. Iznimka će biti samo u prodavaoni mljeka, gdje će vrijediti još i nadalje dosadašnja razdioba sati.

Radnička stavka u Trstu. Danas nijesmo primili nikakvih vijesti o stavci u Trstu, te ne znamo, nastavlja li se, ili je već dovršena. Jedini list, koji u Trstu izlazi jest „Il Lavoratore“ i taj još pod širokim naslovom „Organ vijeća štrajkujućih radnika“. Medjutim regbi da ne ostaje vjeran nakani, da će saopćivati samo o štrajku, jer pripočuje također razne brzopjavne vijesti. Tršćanski je „boljševički“ list učinio tom zgodom iz štrajka također dobar „kšeft“ za sebe, kao što je to svojedobno bila učinila i „Arbeiterzeitung“.

Zemaljska upravna komisija margroflje Istre u Poreču saopćuje svim općinskim uredima i cestovnim odborima margroflje Istre. Pod previšnjim pokroviteljstvom Njegova Veličanstva cara Karla I. osnovao se je u Beču odbor za podizanje grobnica onima koji su pali na bojištu. Radi se o dostojnom osiguranju i sačinjavanju grobnica junaka, što su pali u ratu bez razlike narodnosti i vjere. U tu se je svrhu ustanovila „Zaklada za uzdržanje grobnica palih u ratu“ pod upravom c. i k. ratnog ministarstva. Buduć da je taj pothvat skopčan sa izdašnim troškovima pozivlje Vas Zemaljska upravna komisija, da svim svojim silama uzradite da cijelokupno stanovništvo, koje je uvijek pripravno žrtvovati se za dobrobit i čast države, sudjeluje što izdašnjim potporama u svrhu uspjeha ovog milosrdnog djela prama junacima, koji su svojim životom branili domovinu. Svaki i najmanji doprinos primiti će zahvalom gorispomenuti odbor, jer će služiti za izvršenje uzvišenog čina i kršćanske ljubavi. U gorispomenutu svrhu sakupljeni iznosi imaju i se slati izravno u Beč na „Odbor za podizanje ratnih grobnica u Austriji“. (Komitee für die Kriegsgräberfürsorge in Oesterreich). — Predsjednik: L a s c i a c m. p.

Mileđari za našu srednju školu u Puli. Preko uprave našeg lista položeni su slijedeći doprinosi: Sakupljeno po gg. Viktoru Perkoviću i Mihovilu Bradamante u Stinjanu K 154.— Darovaše: po K 10: Viktor Perković, Josip Grbac; po K 6.90: Antun Zenisek; po K 5: Orgur Mihaljević, Franjo Kateček; po K 4: Mihovil Bradamante, Manda Gregorović; po K 3: Antun Bradamante, Antun Košec, Marija Gletić, Josipa Depikolzyane, Jaga Dajčić; po K 2: Marija Cukon, N. N., Marija Cukon, Dragutin Cukon, Milka Milovan, Fuma Milovan, Antun Iščić, Fuma Mihaljević, Ruža Mihaljević; Blaž Macuka, Ana Bradamante, Antun Bradamante, Roko Mihaljević, Luca Juričić, Luca Glavić, Danica Celija, Antun Tanger, Mate Juričić, Božo Rosanda, Blagoje Berić, Marija Iščić,

Ulika Mešnja, Marija Perković, Fric March; po K 1: Ivan Perković, Janko Kopač, Veronika Perković, Marija Mezulić, Antun Frančula, Jakov Juričić, Marija Cahila, Marija Butković, Ulika Butković, Zorica Brezac, Fuma Cahila, Ida Cukon, Marija Bradamante, Josipa Bradamante, Paškval Peteršić, Marija Milovan, Ivan Gregorinić, Antun Šestan, Dragutin Rovis, Miho Milovan, Josip Benčić, Fuma Sesta, Stefanija Paulinić, Roža Grubišić, Marija Mezulić, Zorica Mezulić, Mate Grubišić delegat, Antun Adam, Juraj Bertetić, Antun Tanger, Luca Hrvatin, Marija Licul, Fuma Mihaljević, Tomica Macuka, Katlica Grubišić, Antun Mohorović, Antun Butković, Ivan Kancelar, Ivan Mohorović, Ruža Cukon, Ivan Tanger, Ivan Orlić, Ivan Bileta, Ante Dujmović, Josip Likarić. Živjeli naši Stinjanci, koji neće da ostanu za drugim mjestima naše okolice, nego nastoje da složno sa drugima, pomognu ostvarenju tih potrebnih škole po kojim se samo dolazi do blagostanja i sretno budućnosti.

Prigodom svoje 50godoljnice, polaže gosp. L. preko partije na trešete K 10.—. Poslao je gosp. An d r o G e m s a, jednogodišnji dobrovoljac, iz Pločica (Konavle, Dalmacija) K 132.—, koje je sakupio u veselom društvu rodoljuba. — Veselimo se, da se ovakovim lijepim i hvalevrijednim činom sjećaju slatice Istre i naši kršni Konavljani. Živjeli!

Sakupljeno medju c. kr. redarima u Puli i njihovim prijateljima K 874.—, i to K 526.— za srednju školu u Puli, (prije K 338.—, ukupno K 863.—). Za „Slovensku Maticu“ K 114.—, a za spomenik Velikog borca za Jugoslavensku ideju dr. Ev. Janesa Kreka K 174.—. (Imena uzornih darovatelja, donijet ćemo naknadno). Našim uzornim redarima kličemo: Živjeli! Ugledali su i drugi! Ukupno K 822.—; zadnji iskaz K 46.447.44; sveukupno K 47.269.44. Naprijed odvažno i ustrajno za našu srednju školu!

Prodaja ribe. U slučaju, da prispje riba prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živčnih karata počevši od broja 5501.

Prosvjeta.

Moderna biblioteka u Zagrebu izdala je kao svezak 39—40 znameniti roman srpskog pisca Berisava Stankovića: Nečista krv, djelo visokih umjetničkih kvaliteta, koje zaslužuje najveću pažnju jugoslavenske čitačke publike, kao neobičan proizvod našeg genija. O knjizi ćemo do skora progovoriti opširnije. — U Ljubljani je izdala Narodna založba u sjajnoj opremi remek djelo slovenske novelistike pjesnika i kritičara Levatika Martin Krpan sa vanredno uspelim ilustracijama slovenskog slikara i karikaturiste Hinka Smrekara te kao I. svezak nove knjižnice Ivan Cankarove Podobe iz sazj. I na ove ćemo se knjige još osvrnuti u jednom od narednih brojeva našeg lista. Za sada neka vjedi ova kratka objava kao najbolja preporuka. Knjiga 91—92 „Zabavne biblioteke“. Pod imenom „Crveni Krin“ primili smo novo djelo od istog onog francuskog akademičara, koje je napisao i Taidu. Djelo se računa medju najpoznatije romane novije francuske književnosti. Cijena mu je K 3.60, jer su od 1. siječnja poskočile cijene i ovoj biblioteci za 30 helera po svesku.

Pretplatnicima!

Umoljavamo gg. pretplatnike, da podmiru zaostalu pretplatu, i time zapriječe obustavljenje lista. Od 1. veljače slati ćemo list samo onima, koji pretplatu unaprijed podmiru.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 30. od 30. siječnja 1918

Posadno nadzorstvo natporučnik Deckner. Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“: Mor. štop liječnik dr. Weiser. Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: linijski liječnik dr. Fuchs.

MALI OGLASNIK.

Traži se stan sa dvije sobe i kuhinjom, eventualno i malu sobicu k tome. Položiti adresu kod uprave lista.

Kolendari za god. 1918. i to „HRVATSKI VOJNIČKI KOLENDAR“, tvrdog vezan K 2.40; broširan K 2.—. „MARIJIN KOLENDAR“ K 2.—, prodaje knjižara E. SCHMIDT Pula, Foro br. 12.

Sjetite se Crvenog križa!

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 24.

Današnji raspored

KISMET

Kriminalni roman u 4 čina.

Početak: 2:30, 3:50, 5:10 i 6:30 s. pop.

Neprekidna predstava.

Plaznina: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Svim pučkim školama u Istri

do znanja:

Sporazumno sa školskim oblastima preporučuje

knjižara **IVAN NOVAK** u PAZINU:

Dodatke za II. čitanku (10 h)

i za III. čitanku (15 h).

Ista knjižara obavlja odmah naručbe pouzrećem ili uz unaprijed priposlani iznos.

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrsti pokućstva, šivaćih i drugih strojeva

poznata tvrtka

FILIP BARBALIĆ, Šišanska ulica.

Tapetarske radnje i popravke pokućstva obavlja brzo uz umjerenene cijene.

„HRVATSKI LIST“

prodaje se:

Vodnjan: Prodaja duhana A. DEBETTO.
Kanfaniar: Prodaja duhana TURČINOVIĆ.
Pazin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.
Poreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH
Trat: Novinsko opravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEC & Comp.
Buzet: D. SIROTIĆ.
Volosko: M. STIRN.
Lovran: A. BASSAN.
Kastav: Lj. JELUŠIĆ.
Tinjan: DUSAN DEFAR.
Cerovlje: JELE GRAH.
Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAČ.
Višnjani: A. GASPARINI-GRZINA.

„Hrvatski List“ može se kupiti u našoj podružnici, ulica Franz Ferdinanda 3, naproti „Custozi“ već od 6 sati jutro dalje.

Kovine u ratne svrhe.

◆ Kupovanje starih kovina
◆ kao: bakra, mesinga i
◆ ostal. unapređuje samo
◆ „kovinskom centralom“
◆ ovlaštena tvrtka

JOSIP SLAMICH.

Konsumni magazin ratne mornarice
ima na prodaju

Viškog vina

(opola)

u bačvama i staklenicama,

Krpe

Sve vrste krpa, svilenih otpadaka, pamučnih pokrivala, suknenih otpadaka, stare vreće kupuju se u Puli, u Premanturskoj ulici br. 16. za „centralu krpa“.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće lovorike, smilja, dušice, smrčaka, pelina, kao i svakovrste ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

Kosti

za centralu kosti „COLLA“ kupuju se u Puli, u Premanturskoj ulici br. 16.

Cafe Tegetthoff

najveća kavana u Puli.

Ima na raspolaganje veliki broj austro-ugarskih, njemačkih i švicarskih novina, u hrvatskom, českom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Veliki salon. - 5 biljara. - Točna poslužba.

Za mnogobrojni posjet preporuča se vlasnik.

Sjetite se udovica i siročadi palih vojnika!

VAŽNO!

VAŽNO!

Zamjena ratnih zajmova

ratno-zajmovne-osjegur. police

Pozor! Svaki vlasnik VII. ratnog zajma i prijašnjih emisija, lako svoje potpisavanje **besplatno** bez ikakve pare gotovine i (do K 5000) odmah skoro **podvostruči**.

Primjer: Proti uloženju ratnog zajma sa n. pr. nom. K 2700-- lako dobije svak bez ikakvog rizika, odmah pravovaljanu, ratno-zajmovno-osjeguravajuću policu za po prilici **nom. K 5000--**

Pojašnjenja daje: Osjeguravajući odio c. kr. aust. vojničke zaklade za udovice i siročad u Puli, trg Custozza br. 45, I. k., Jadranska banka, Podružnica Anglo-austrobanke, Podružnica Kreditnog zavoda, Podružnica Depositne banke, Podružnica živnostenske banke u Trstu i **Kreditno i eskomptno društvo u Puli.**

Veliki izbor

umjetničkih razglednica

glasovitih naših umjetnika

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Custozza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.

„Kreditno i eskomptno društvo“

PULA, trg Custozza 45

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bez obzira na ratno doba, u svakoj visini.

Uredovni satovi su: od 9 do 12 prije podne

Sjećajte se prinosima doma za ratne nemoćnike.